Införd under Debatt e Ordet fritt

Libyen: De har väntat i 42 år

ÖA 25/3-11

DIKTATURER

Upproren i arabvärlden och demokrativågen rullar vidare och FN:s beslut om en flygförbudszon i Libyen välkomnas där ”alla nödvändiga åtgärder” (utom marktrupper) får användas för att skydda civila undan Khaddafis terror. Genom detta unika beslut visar faktiskt nu FN:s säkerhetsråd på handlingskraft för en gångs skull; nu gäller det att verkligen hitta de rätta metoderna. FN-resolutionen 173 innebär inte heller något mandat att störta Muammar Khaddafi.

I enlighet med FN-stadgans kapitel 7 är just våldsanvändning en sista utväg, vi har ju sett att sanktionerna mot Khaddafi-regimen inte hjälpt och om nu äntligen beslutsamheten i det här fallet verkligen leder till diktatorns fall och definitiva avsked lär vi få vänta på. Ännu ett tag. Att använda våld som nu i Libyen för att kunna upprätthålla fred och ytterst mänskliga rättigheter har länge varit mycket kontroversiellt inte minst i FN-sammanhang. Den nyvunna globala beslutsamheten hoppas vi kan fortsätta, tidigare insatser i Irak och Kosovo har inte haft den legala basen i FN:s säkerhetsråd. I Kosovo tog det hela 78 dagars intensivt bombardemang innan Milosevic tvingades krypa till korset. Redan har forskare åberopat en debatt om rättfärdigheten i dessa krigsinsatser och inte minst vilket ansvar man tar på sig Libyens framtid på sikt. Vilket ansvar har nu FN och världssamfundet mot alla andra folkgrupper som förtrycks av grymma diktatorer världen över? Vi ser också hur Arabförbundets medgivande till en början över flygförbudszonen börjar svaja och hur premiärminister Putin i Ryssland börjar tala om medeltida korståg.

Frankrikes president Nicolas Sarkozy går nu i spetsen för de splittrade Europa i alliansen mot Khaddafi, samma Sarkozy som tidigare intimt samarbetade med Mubarak i Egypten och även med Ben Ali i Tunisien. Enligt Olle Svenning i Aftonbladet (AB 22/3) tog tidigare Frankrike på sig Libyens militära upprustning och sålde vapen för dryga två miljarder till landet förra året, två tredjedelar av Libyens samlade vapeninköp för övrigt. De franska vapnen kommer alltså i dessa dagar till användning för att döda oppositionella i Libyen samtidigt som franska Mirage-plan attackerar libyska Mirageplan.

Här hemma kräver folkpartiledaren Jan Björklund att den svenska vapenexporten hädanefter inte ska få exporteras till diktaturer. Här gäller det främst länderna Saudiarabien och Bahrain, men även Pakistan och Förenade Arabemiraten. Nu ska svenska vapen fortsättningsvis försvara demokratin.

Vägen till en ny global världsordning utan diktaturer är lång och den nu beslutade formuleringen via FN ”att skydda” civilbefolkningen i konflikter har äntligen fått en konkret innebörd i fallet Libyen, riskerna militärt, ekonomiskt och inte minst politiskt är stora, Khaddafi är inte ensam.

STELLAN BÄCKLUND
ORDF Ö-VIKS FN-FÖRENING